

בית משפט השלום בירושלים

14 מרץ 2024
10938-09-15

אורית אליעד נ' עו"ד רחל גילבאום

השופטת ליאת בנמלך

התובעת אורית אליעד
ע"י עו"ד לירון יצחק

- נגד -

הנתבעת עו"ד רחל גילבאום
ע"י עו"ד שירי כהן

פסק דין

צד ג' אוריאל אליעד
עו"ד ישראל חיות

פסק דין

1. בתביעה שלפניי עותרת התובעת לפיצוי בגין נזקים שנגרמו לה לטענתה בגין שנות עגינותה. התביעה מופנית כלפי עורכת הדין שייצגה את התובעת, ואשר לפי הטענה מחמת רשלנותה ובהיעדר צו עיכוב יציאה מהארץ תקף התאפשר לבעלה באותה עת, הוא הצד השלישי בהליך זה, לברוח מישראל ולעגן אותה משך שנים.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

הנתבעת טוענת כי יש לדחות את הטענות כלפיה, וכן הגישה הודעה לצד ג' כנגד בעלה לשעבר של התובעת, כמי שיצר את הנזק, ככל שנגרם; וזה טוען מצידו כי יש לדחות את התביעה שכן לא ברח ולא עיגן את התובעת, ומכל מקום יש לדחות את ההודעה נגדו.

ואלו בתמצית העובדות והטענות שהעלו הצדדים:

2. התובעת (להלן: פלונית), והצד השלישי (להלן: פלוני) נישאו בשנת 1982, ונולדו להם עשרה ילדים.

בכתב התביעה טענה פלונית כי במהלך השנים היא וילדיה סבלו מהתעללות פיזית ונפשית מתמשכת מצד פלוני, ולאחר שנים אזרה אומץ ונקטה בהליכים נגדו.

במסגרת זאת הוגשה על ידי פלונית תביעת גירושין לבית הדין הרבני האזורי בירושלים, הליך בו יוצגה פלונית בידי עורכת דין מטעם הלשכה לסיוע משפטי - הנתבעת. בגדר תביעת הגירושין הגישה פלונית, באמצעות באת-כוחה, בקשה למתן צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד פלוני.

ביום 8.7.2008 נעתר בית הדין הרבני לבקשה למתן צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד פלוני, והוציא צו אשר תוקפו עד ליום 6.10.2008 (לשלושה חודשים).

בכתב התביעה טוענת פלונית כי נראה שהנתבעת לא הבחינה בכך שהצו ניתן לתקופה של שלושה חודשים בלבד, וברשלנות הניחה כי זה ניתן לתקופה של שנה, ומשפקע הצו בעקבות רשלנות הנתבעת, עזב פלוני את ישראל, בדצמבר 2008, כשהוא מותיר אותה עגונה.

פלונית הוסיפה בכתב התביעה כי רשלנותה של הנתבעת בקשר עם צו עיכוב היציאה מהארץ אפשרה לפלוני לברוח מן הארץ, וכי שהותו של פלוני בחו"ל מנעה מבית הדין הרבני לאכוף עליו הוראות והחלטות בהתאם לכלים החוקיים שברשותו.

לכן, בניסיונות אשר נוצרו רשלנותה של הנתבעת הובילה לכך שהיא נותרה עגונה שנים רבות. מכאן התביעה שבכותרת, בה עותרת פלונית לחייב את הנתבעת בפיצוי עבור הנזק הלא ממוני שנגרם לה בשנים בהן היתה עגונה.

3. בכתב ההגנה טענה הנתבעת, בין היתר, כי היא לא התרשלה כלפי פלונית, אותה ייצגה עד שנת 2011, וכי מי שפגע בה ובזכויותיה הוא הגבר המעגן, ולא היא.

בהקשר זה נטען כי לא נפל פגם באופן ניסוח הבקשה לעיכוב יציאה מן הארץ, וכי זה נעשה בהתאם לנתונים שמסרה פלונית, אשר לא הביעה באותו שלב חשש מכך שפלוני יברח ויעגן אותה.

כן נטען כי בכל מקרה אין קשר סיבתי בין ההתרשלות הנטענת לבין עגינותה של פלונית או נזקיה, וכי גם אם פלוני היה נותר בארץ אין ערובה לכך שלא היה בורח או כי בית הדין היה מצליח לאכוף עליו את החלטותיו.

הנתבעת הוסיפה כי עותק צו עיכוב היציאה מהארץ נשלח לפלונית, ולכן יש לייחס לה אשם תורם משמעותי.

4. יצויין כי מהשתלשלות הדברים המובאת בכתבי הטענות עולה כי פלוני יצא מישראל להונג קונג, ולאחר תקופה עבר לארה"ב, שם השתקע לבסוף בעיר צ'רלסטון, בדרום קרוליינה.

כן יצויין כי התביעה הוגשה תחילה לבית המשפט המחוזי בירושלים על סך של 3,450,000 ש"ח, אך בשים לב לכך שניתן פטור מתשלום אגרה עד לסך של 1,500,000 ש"ח סכום התביעה הופחת בהתאם, והתביעה הועברה לבית משפט זה.

עוד אציין כי התביעה הוגשה טרם גירושיהם של פלונית ופלוני, וכי במהלך ניהול ההליך, בינואר 2016, ניתן לפלונית גט, לאחר שפלוני השליש את הגט בידי שליח, בכפוף לתנאים שהוסכמו בין הצדדים (הסכם אליו הגיעו באמצעות מתווכים, הרב דיוויס בדרום קרוליינה ועו"ד מטעם הארגון "יד לאישה").

5. במסגרת ההליך הגישה הנתבעת הודעה לצד ג' נגד פלוני, בה טענה כי ככל שתתקבל התביעה נגדה פלוני הוא המעוול אשר גרם את הנזקים הנטענים בכתב התביעה, בסירובו ליתן לפלונית גט.

לצד ההודעה הגישה הנתבעת בקשה להטלת עיקול זמני על זכויות פלוני בנכס המקרקעין שבבעלותו ובבעלות פלונית, וניתן צו כאמור (החלטה מיום 26.1.2016).

נוכח היותו של פלוני בחו"ל ניתן היתר המצאה לחו"ל של ההודעה לצד ג'.

הליכים אלו ארכו זמן ממושך ובסיומם ניתן ביום 2.7.2017 פסק דין בהיעדר הגנה בהודעה לצד ג'.

אולם בקשה שהגיש פלוני לביטול פסק הדין שניתן כנגדו התקבלה בידי הרשמת הבכירה, וביום 31.5.2018 הגיש כתב הגנה מטעמו.

בכתב ההגנה טען פלוני כי יש לדחות את התביעה שהגישה פלונית, בציינו, בין היתר, כי ביום 4.1.2016 ניתן לפלונית גט, וכי יש לדחות את הטענה לפיה הוא שמנע את הגירושין עד לאותו מועד.

לטענתו הוא הציע לפלונית גט שלוש פעמים (פעמיים טרם שיצא מישראל ופעם אחת מחו"ל) והיא סירבה, וכי הימשכות הליכי הגירושים נבעה מכך שפלונית סירבה לחזור בה מטענות שווא שהעלתה כלפיו והוא עמד על זכותו "לטהר את שמו", וזאת ללא קשר למקום מגוריו.

לטענתו, רק לאחר שפלונית חזרה בה מכל מה שייחסה לו נסללה הדרך לגירושין, ושהותו בחו"ל אינה מעלה ואינה מורידה לעניין זה, דבר הנלמד מכך שהנישואים הסתיימו בפועל בהיותו בחו"ל.

כן טען פלוני כי יש לדחות את ההודעה לצד ג' שכן אין כל יריבות משפטית בינו לבין הנתבעת, באשר אין כל קשר בינו לבין הטענות בדבר רשלנותה המקצועית של הנתבעת, ואין בצירופו להליך כדי לרפא את מחדליה.

עוד יצוין כי בבקשת פלוני לביטול צו העיקול נערך דיון, ולאחריו נקבע כי צו העיקול על נכס המקרקעין יוותר על כנו, וככל שיבוצע הליך מכירה של הנכס העיקול יבוטל

בכפוף להפקדת סך של מיליון ש"ח בקופת בית המשפט (החלטה מיום 12.6.2018).

6. אציין כי הליך זה הועבר לטיפול ממותב אחר, ולאחר שהתאפשר לצדדים להשלים את ראיותיהם, הוגשו מטעם פלונית תצהיר עדות ראשית ותצהיר משלים שלה, ותצהירים של עורכות דין שייצגו אותה מטעם ארגון "יד לאישה" (ארגון המסייע לנשים מסורבות גט ועגונות), עו"ד מוריה דיין ועו"ד אסנת שרון; הנתבעת הגישה תצהיר שלה; ופלוני הגיש תצהיר עדות ראשית שלו (עליו נחקר בהיוועדות חזותית) וכן תצהירים של הרב ארז סלע, הרב דוד כהן, הרב משה דיוויס והרב אלישר אדמון (אשר נחקר באמצעות היוועדות חזותית), ובנוסף זימן לעדות את אחד מהבנים של פלונית ושלו, יוסף חיים.

דיון והכרעה

7. בכתב התביעה טענה פלונית כי הנתבעת ביצעה עוולות של הפרת חובה חקוקה וכן רשלנות, אך בסיכומיה טענה לרשלנות בלבד, ולסוגיה זו אדרש להלן.

יסודותיה של עוולת הרשלנות הם כידוע: חובת זהירות (מושגית וקונקרטיית), התרשלנות, נזק, וקשר סיבתי ביניהם (ראו: ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לז(1) 113, 122 (1982). לגישות השונות לעניין אופן בחינת יסודות עוולת הרשלנות ראו למשל: רע"א 5277/08 עזבון המנוח אמיר אליקשווילי נ' מדינת ישראל-משטרת ישראל, פסקאות 12-15 (28.7.2009); ע"א 4486/11 פלוני נ' שירותי בריאות כללית, סו(2) 682 (2013) (להלן: עניין פלוני)).

קיומה של חובת זהירות מושגית וקונקרטיית מתקיימת בענייננו בהיות הנתבעת עורכת דינה של פלונית, בהתאם למינוי שקיבלה מהלשכה לסיוע משפטי.

הפסיקה עמדה לא אחת על חובות הנאמנות, האמון והזהירות המוטלות על עורך דין כלפי לקוחו:

"אחת החובות הבסיסיות המוטלות על עורך דין בחוק לשכת עורכי הדין היא החובה הקבועה בסעיף 54, ולפיה:

'במילוי תפקידיו יפעל עורך דין לטובת שולחו בנאמנות ובמסירות ויעזור לבית המשפט לעשות משפט'.

הוראה דומה קבועה גם בסעיף 2 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986 (להלן: כללי האתיקה המקצועית).

יסודה של חובה זו ביחסי האמון המיוחדים המאפיינים את הקשר בין עורך דין ללקוחו, ועל כך כתב בית משפט זה:

'היחס שבין עורך דין ללקוחו מיוסד על אמון בלי מצרים. הלקוח הוא לרוב הדיוט בענייני המקצוע, והוא סומך על עורך הדין כי יילחם לו באמונה וכי יגן על זכויותיו במיטב כשרונו ויכולתו' (ראו: על"ע 9/55 עו"ד פלוני נ' יו"ר וחברי המועצה המשפטית, פ"ד י' 1720, 1730 (1956)).

צמד הוראות אלה - הן ההוראה בסעיף 2 לכללי האתיקה המקצועית והן החובה שבסעיף 54 לחוק לשכת עורכי הדין הלקוחה מהפרק השישי שעניינו "אתיקה מקצועית ושיפוט משמעת" - הן חובות שבתחום האתיקה. ואולם, בית משפט זה קבע כי ניתן לגזור מתוך חובות אלה אמות מידה ראויות לעיצוב סטנדרט המיומנות והזהירות שיש לדרוש מעורך דין כלפי לקוחו גם במישור עוולת הרשלנות הנזיקית (עניין שרמן, בעמ' 462; ראו לעניין זה גם: גבריאל קלינג אתיקה בעריכת דין 443-447 (2001) (להלן: קלינג)). עוד נקבע כי סטנדרט המיומנות והזהירות הנדרש נבדק בעיניו של עורך דין זהיר על בסיס מידע שניתן לייחס לעורך דין בקיא ומיומן. הפסיקה עמדה על כך שרמת זהירות זו היא "רבה" וגבוהה יותר מאשר בעלי מקצוע מיומנים אחרים (ראו: עניין שטיל, בעמ' 784; רע"א 2786/07 לופטיג נ' עו"ד בן יעקב, פסקה ה (11.11.2007)) (ע"א 7633/12 קבוצת גיאות בע"מ נ' גולדפרב לוי, ערן, מאירי, צפריר ושות', עורכי דין בע"מ, פסקאות 43-44 (16.9.2014)).

עוד נקבע בפסיקה כי יש לראות עורך דין המקבל על עצמו טיפול בענייניו של לקוח כמי שמציג לפניו מצג מכללא לפיו הוא בעל הכישורים המתאימים, הידע והיכולת להבין ולנהל את הבעיה המוצגת בפניו (ראו: ע"א 2008/07 לוטן נ' דוד ירמייב ז"ל, באמצעות עזבונו, פסקה 51 (14.2.2011), כי על עורך הדין לאתר את הדרוש בדיקה וליידע את הלקוח על הבעיות העיקריות האפשריות, העלולות להיות כרוכות בסוג העניין בו הוא מטפל (ראו: ע"א 751/89 מוסהפור נ' שוחט, מו(4) 529, 537 (1992), וכן עמדה הפסיקה על כך שסטנדרט הזהירות הגבוה נובע מפערי הידע בין עורך הדין ללקוחו: "היחס שבין עורך-דין ללקוחו מיוסד על אמון בלי מצרים. הלקוח הוא לרוב הדיוט בעניני המקצוע, והוא סומך על עורך-הדין כי יילחם לו באמונה וכי יגן על זכויותיו במיטב כשרונו ויכלתו. חובתו של עורך-הדין היא, איפוא, לשרת את לקוחו בנאמנות ובמסירות. הנאמנות ללקוח היא הדיברה הראשונה מן הדיברות שניתנו לעורכי-הדין" (עמ"מ 9/55 עו"ד פלוני נ' יו"ר וחברי המועצה המשפטית, פ"ד י(3), 1720 (1955), פסקה 15 לפסק דינו של מ"מ הנשיא ש"ז חשין) (ראו: רע"א 2786/07 לופטיג נ' עו"ד הדסה בן יעקב, פסקה ה' (11.11.2007)). לצד האמור הודגש בפסיקה כי לא כל טעות מצד עורך הדין תיחשב כרשלנות, וכי עורך הדין יצא ידי חובתו ככל שהופעל על ידו שיקול דעת סביר, אף אם יתברר בדיעבד שטעה (ראו: ע"א 37/86 לוי נ' שרמן, פ"ד מד(4) 446, 464-465 (1990)).

על רקע כללים אלו אבחן להלן את הטענות בדבר התרשלנות הנתבעת.

האם הנתבעת התרשלה?

8. הנתבעת מונתה על ידי הלשכה לסיוע משפטי לייצג את פלונית בהליכים נגד פלוני. בכתב המינוי מטעם הלשכה לסיוע המשפטי מיום 1.7.2008 נכתב כי על הנתבעת ליתן שירות משפטי "בעניין: תביעות גרושין + כתובה + בקשה לצו עיכוב יציאה נגד פלוני בבירור" אירושלים" (מסמך ת/1).

בהתאם לאמור הנתבעת אכן הגישה, עבור פלונית, תביעת גירושין לבית הדין הרבני האזורי בירושלים, וביום 7.7.2008 הגישה בקשה למתן צו עיכוב יציאה מן הארץ (נספח א' לתצהיר התובעת). בנימוקי הבקשה נכתב כך:

"1. המבקשת הגישה נגד המשיב תביעה לגירושין.

2. לאחרונה הורחק המשיב מן הבית לתקופה של שלושה חודשים על פי צו הגנה שהוצא על ידי בית המשפט לענייני משפחה.

3. המשיב נוהג לנסוע מדי שנה לאוקראינה, סמוך לראש השנה, למשך כשבועיים. המבקשת חוששת כי לאור הגשת התביעה על ידה וצו ההגנה שהוצא נגד המשיב יחליט המשיב להאריך שהותו בחו"ל, מה שעלול להכביד באופן ממשי על בירור תביעת המבקשת, ואף לסכל ביצועו של פסק הדין כשיינתן ולהביא חו"ח לעיגונה של המבקשת".

4. לאור האמור לעיל, מתבקש בית הדין להורות על עיכוב יציאתו של המשיב מן הארץ.

5. בקשה זו מוגשת במעמד צד אחר לאור טיבה ועל מנת למנוע סיכולה".

הבקשה לצו עיכוב יציאה מן הארץ התקבלה, וביום 8.7.2008 נתן בית הדין הרבני צו, בו נקבע כי תוקפו הוא עד ליום 6.10.2008 (נספח א'2 לתצהיר התובעת).

כפי שתואר לעיל פלוני יצא מישראל בדצמבר 2008, ולא שב.

לטענת פלונית בשל כך שפלוני ברח מישראל התמשכו הליכי הגירושין שנים ארוכות, מה שיכול היה להימנע אילו היה נגדו צו עיכוב יציאה מהארץ, וההליך היה מוסיף להתנהל בישראל.

9. הנתבעת טוענת בסיכומיה בהרחבה כי הטעם אשר בשלו ביקשה פלונית כי תוגש בקשה לצו עיכוב יציאה מן הארץ הוא החשש שלה שבתקופת חגי תשרי פלוני ייסע לאומן ויאריך את שהותו שם, וכי היא לא העלתה בפניה כל חשש שיעזוב את הארץ לצמיתות, ולכן לא היה עליה לפעול תחת ההנחה בדבר חשש מעגינות.

פלונית העידה בעניין זה כי הביעה בפני הנתבעת "חשש כללי" שפלוני ייסע ולא יחזור (עמוד 27 שורה 4 לפרוטוקול), וטענה זו מתיישבת עם נוסח נימוקי הבקשה שהוגשה לבית הדין, לפיו אחד מהנימוקים שעמדו בבסיס הבקשה הוא החשש שהמשיב יחליט להאריך שהותו בחו"ל "מה שעלול להכביד באופן ממשי על בירור תביעת המבקשת, ואף לסכל ביצועו של פסק הדין כשיינתן ולהביא חו"ח לעיגונה של המבקשת" [ההדגשה הוספה]. כלומר החשש מפני עגינות בשל הארכת השהות

בחול"ל בא לידי ביטוי בבקשה עצמה, ומכאן כי עמד, ואמור היה לעמוד, לנגד עיני הנתבעת.

יצוין כי לו החשש היה שפלוני יאריך במידה מסוימת את שהותו באומן בלבד סמוך לראש השנה, לא ברור מדוע נדרש היה להוציא את הצו כבר מחודש יולי, ומדוע לא הוגדרה בבקשה התקופה של חגי תשרי.

יוער כי הנתבעת טענה בעדותה ובסיכומיה כי הסיפה לסעיף 3 לבקשה היא נוסח סטנדרטי "שבו מסיימים בקשה מהסוג הזה לבית הדין הרבני כדוגמת מן הדין ומן הצדק" (עמוד 80 לפרוטוקול, עמוד 5 לסיכומים).

אולם הטענה כי מדובר בנוסח אחיד המופיע בכל בקשה המוגשת לבית הדין הרבני לא הוכחה, ומכל מקום, ככל שאכן נוסח זה מופיע ככלל בבקשות לעיכוב יציאה מהארץ המוגשות בבית הדין דומה כי יש בכך כדי לחזק את ההנחה שכאשר מוגשת בקשה לעיכוב יציאה מהארץ במסגרת הליך גירושין, היא מוגשת בין היתר על רקע החשש שהגבר יותיר את רעייתו עגונה במידה ויצא מן הארץ.

10. לאמור אוסיף כי הנתבעת כתבה בתצהירה כי בדיון שהתקיים בבית הדין בשנת 2008, טרם שפלוני עזב את ישראל, הוא "התנגד נחרצות לגירושין" (סעיף 10 לתצהיר הנתבעת).

גם בדיון זה ייצגה הנתבעת את פלונית, ומכאן כי כבר באותה נקודת זמן ידעה הנתבעת כי פלוני מתנגד לתביעת הגירושין שהוגשה, ולכך רלבנטיות בכל הנוגע לצורך בצו עיכוב יציאה מן הארץ. כן ידעה הנתבעת על טענותיה של פלונית בדבר אלימות מצד פלוני, כפי שהועלו גם בדיון בבית המשפט לענייני משפחה מיום 25.6.2008, בו ייצגה הנתבעת את פלונית (מסמך ת/2), ודומני כי התנהגות לא נורמטיבית נטענת זו אמורה היתה אף היא להדליק "נורה אדומה".

עו"ד מוריה דיין, מארגון יד לאישה, העידה בעניין זה: "א' ב' כדי למנוע עיגון, ובטח כשבעל הביע התנגדות לתת את הגט, זה לתת צו עיכוב יציאה. אין פגישת ייעוץ של

אישה, בלי שאני מציינת בפניה את הצורך בלהוציא צו עיכוב יציאה" (עמוד 60 לפרוטוקול).

11. לתמיכה בטענתה לעניין היקף הצו שנדרש באותו שלב, הפנתה הנתבעת למסמך מיום 7.9.2009 (נספח 1 לכתב ההגנה), בו ביקשה הרחבת מינוי מאת הלשכה לסיוע משפטי, בציינה כי תוקף צו המניעה שניתן האוסר על כניסת פלוני לדירתה של פלונית עומד לפקוע, וכי אמנם פלוני עזב את הארץ, אך פלונית חוששת שיופיע שוב בדירה ומבקשת את הארכת הצו.

מכך מבקשת הנתבעת ללמוד כי בנקודת הזמן בה הוגשה הבקשה למתן צו עיכוב יציאה מהארץ חששה האמיתי של פלונית היה כי פלוני ישוב, יופיע בדירתה ויפגע בה, ולא כי יעלם ויתיר אותה עגונה.

אולם דומני כי בניגוד לאופן הצגת הדברים בידי הנתבעת אין מדובר בחששות סותרים, והעובדה שפלונית חששה מאלמות מצידו של פלוני, ולכן ביקשה לוודא שיהיה צו המונע ממנו להגיע לביתה, אינה סותרת את טענתה כי במקביל לא רצתה שפלוני יברח מישראל (והדברים עולים גם מסעיף 4 לתצהירה של פלונית, שצורף לתשובה לתגובה לבקשה לפטור מאגרה - אליו הפנתה ב"כ הנתבעת את פלונית בחקירתה הנגדית, עמודים 22-23 לפרוטוקול - שם ציינה "החשש והפחד שלי מאלמות שחוויתי אני וילדיי הגבירו את חששי להופעתו בדירה, אין בין זה ובין החשש הסוכך על הכל שלא יהיה בישראל ולא כלום!").

12. עוד יצוין כי בבקשה למתן צו עיכוב יציאה מהארץ לא צוין מהו פרק הזמן אשר מתבקש כי צו עיכוב היציאה מהארץ יעמוד בו בתוקף, כך שמלשון הבקשה לא ניתן ללמוד על התקופה שלה כיוונה הנתבעת עת הגישה את הבקשה.

הנתבעת אף טענה בעדותה כי לא התבקש פרק זמן מסוים "כיוון שבית הדין או בית המשפט הם אלו שמחליטים" (עמוד 79 לפרוטוקול).

ואולם, על ציפייתה של הנתבעת ניתן ללמוד מדבריה בדיון שנערך בבית הדין הרבני ביום 15.6.2010, כשנה וחצי לאחר שפלוני יצא מישראל, שם אמרה הנתבעת כי פלוני "ברח לחו"ל" וכאשר נשאלה על ידי בית הדין מדוע לא עיכבו את יציאתו לחו"ל השיבה: "ניתן צו עיכוב יציאה נגדו אבל היינו סבורים שעיכוב היציאה ניתן למשך

שנה ובסוף התברר לאחר מכן שהצו ניתן למשך 3 חודשים בלבד" [הדגשה הוספה] (נספח א'3 לתצהיר התובעת).

הנתבעת אמרה אפוא בבית הדין כי סברה שצו עיכוב היציאה ניתן למשך שנה.

לא ברור על איזה בסיס התבססה הנחה זו, והנתבעת לא ידעה ליתן לכך הסבר בחקירתה, בציינה "אני לא יודעת מה זה היינו סבורים. יכול להיות שהיא אמרה לי אני חשבתי שזה לשנה" (עמוד 80 לפרוטוקול).

אציין כי לא נעלמה מעיני טענת הנתבעת כי לא קיבלה לידיה את הפרוטוקול הנזכר סמוך למועד הדיון בשל הטמעת מערכת מחשוב חדשה בבית הדין באותה תקופה (בהפנותה למסמך נ/1 מאוגוסט 2010), ולכן לא יכלה לטענתה לבחון האם תוכנו משקף את הנאמר בדיון (עמוד 80 לפרוטוקול).

אולם הנתבעת לא ציינה מתי היה באפשרותה לקבל עותק של הפרוטוקול לידיה, ומתי עיינה בו לראשונה, ודומה כי ככל שנכללו בו אמירות מפיה שלא נאמרו היה עליה לבקש תיקון של הפרוטוקול במועד הראשון בו יכלה לעשות כן. מכל מקום, על בסיס החומר שלפניי איני מוצאת לסטות מההנחה שהפרוטוקול משקף את דברי הנוכחים בדיון. עוד יצוין כי בתצהירה ציינה הנתבעת: "בשל חלוף הזמן, לא זכור לי ואין ביכולתי לבדוק כיום, מדוע סברנו אני והתובעת כי צו עיכוב היציאה ניתן למשך שנה (סעיף 7 לתצהיר), ולא העלתה טענה כי לא סברה שתוקף הצו הוא לשנה (וראו גם סעיף 19 לכתב ההגנה).

כן הדגישה הנתבעת בטיעוניה כי עורך דין אינו אמור לפעול כ"בלש או חוקר פרטי" (סעיף 3 לסיכומים), ולטענתה היות שפלוגית לא העלתה בפניה חשש קונקרטי מפני עיגון היא לא היתה אמורה לנקוט בפעולות הנוגעות לכך. אולם כאמור טענה זו של הנתבעת אינה מתיישבת עם תוכן הבקשה שהוגשה בפועל, וכן עם דברי הנתבעת בדיון בבית הדין הרבני, כי סברה שהצו ניתן לתקופה של שנה. עוד אציין כי איני מוצאת לקבל את טענת הנתבעת בסיכומיה (עמוד 88 לפרוטוקול הסיכומים), כי אם היא ופלוגית הניחו שהצו ניתן לשנה בלבד, הדבר מחזק את טענתה שלא היה חשש לעגינות לאורך זמן, שהרי באם הצו היה אכן ניתן לשנה ניתן היה לבחון בסיום השנה את הצורך בהארכת הצו, מה שנמנע בענייננו.

13. אוסיף ואציין, כי כאשר עורך דין מגיש בשם לקוחו בקשה לבית המשפט, מצופה כי יבדוק האם ניתנה החלטה בבקשה שהוגשה, ומה תוכנה. דברים אלו יפים ביתר שאת, מקום בו מדובר בבקשה למתן צו עיכוב יציאה מהארץ, שהוא צו דחוף על פי מהותו, וקיימת חשיבות רבה לדעת לאיזו תקופה ניתן הצו, על מנת שלקראת סיום התקופה ניתן יהיה לשקול האם יש לבקש את הארכתו.

בענייננו העידה הנתבעת כי על פי הנהוג במשרדה ככלל במקרים בהם הוגשו בקשות דחופות לבית הדין נערכה בדיקה טלפונית ביחס להחלטה שניתנה בבקשה, אך לא זכרה מה אירע במקרה הקונקרטי והאם הצו הגיע למשרדה (עמוד 79 לפרוטוקול).

כן הפנתה הנתבעת לכך שבשולי הצו כתוב שנשלח העתק לפלונית ולפלוני, ומכאן ביקשה הנתבעת ללמוד כי הצו נשלח לפלונית, ולא אליה. איני סבורה כי בידי הנתבעת להיבנות מכך. יצוין כי על גבי הצו לא נכתבה הכתובת אליה נשלח הצו, וכי בראש הבקשה מצויינת הכתובת של הנתבעת, כמייצגת של פלונית, ולכן ספק רב אם הצו אכן נשלח לפלונית ישירות ולא לבאת כוחה, ומכל מקום לא הוצגה ראיה המלמדת כי הצו התקבל בידי פלונית בפועל.

אוסף כי פלונית העידה שלא ראה את הצו מעולם וכי לא התקבל בידיה עותק שלו (עמוד 28 שורות 1-16 לפרוטוקול), וכי רק לאחר שנודע לה שפלוני ברח מישראל, בסוף שנת 2008, הבינה שלא היה צו בתוקף (עמוד 30 שורות 22-30 לפרוטוקול), והנתבעת לא הציגה כאמור ראיה לסתור. כן אעיר כי דומה שדברי פלונית בדיון קדם המשפט כי כאשר נודע לה שפלוני ברח לחו"ל "זו היתה הפתעה עבורנו" (עמוד 15 שורות 17-18 לפרוטוקול) - אמירה ממנה מבקשת הנתבעת ללמוד כי פלונית לא צפתה שפלוני יברח (עמוד 3 לסיכומי הנתבעת) - מתיישבת עם כך שפלונית לא ידעה במועד בו יצא פלוני מישראל כי אין צו עיכוב יציאה בתוקף.

14. מכל מקום, סבורה אני כי האחריות לבדוק מה ההחלטה אשר ניתנה בבקשה הדחופה שהוגשה, ולאיזה פרק זמן ניתן צו, מוטלת על עורך הדין, ולא על הלקוח.

בענייננו, ככל שבמשרדה של הנתבעת התקבל הצו או ככל שנערכה בדיקה טלפונית (כפי שהעידה שנערכה ככלל), אך הנתבעת לא שמה לב לפרק הזמן שנקבע, הרי שמדובר בסטייה מסטנדרט הזהירות הנדרש; וככל שהצו לא הגיע למשרד הנתבעת ולא נערכה כל בדיקה בקשר אליו, הרי שגם אז מדובר בסטייה מסטנדרט הזהירות.

יודגש בהקשר זה כי לו הנתבעת היתה מיידעת את פלונית בדבר המועד בו תוקף הצו יפוג, יכולה היתה פלונית לשקול את הדברים ובמידת הנדרש להגיש בקשה להארכת תוקף הצו, אך בנסיבות שנוצרו לא היה בידה לעשות כן.

15. עוד אציין כי לטעמי טענת הנתבעת, המבקשת להטיל את האחריות לעניין בדיקת הצו על פלונית, והטענה כי בשל כך שהוא נשלח אליה ולא לעורכת הדין אין לעורכת הדין אחריות או שלתובעת יש אשם תורם, היא טענה מוקשית, שכן כאמור האחריות לבדוק את ההחלטה ואת השלכותיה היא על עורך הדין (ראו והשוו: ע"א 6277/19 ד"ר סנפורד אשר הרמן נ' וייס, פסקאות 29-33 (15.3.2022)).

דברים אלו יפים במשנה תוקף בשים לב למטריה בה עסקינן, ובשים לב למהות הבקשה שהוגשה ולמצב בו היתה פלונית שרויה באותם ימים.

לגבי מצבה בתקופה הרלבנטית העידה פלונית: "אני רוצה להסביר על התקופה הזאת, היא הייתה, הייתי קרובה להתמוטטות עצבים עם כל מה שהיה מסביב עם המשטרה והכל. היו לי המון חזיתות להתמודד איתם, גם להדוף טלפונים שהתקשרו אליי, חיכו לי אנשים בבית. קיבלתי כל יום טלפונים, עצונ[ת], טענות, האשמות. את כל זה הייתי צריכה להדוף ... סמכתי עליה שזה מה שתעשה. מקום אחד שלא הייתי צריכה להיות בחזית אז שמחתי שהיא תעשה את זה. סמכתי עליה, היה לי הרבה חזיתונ[ת] להתמודד. יכול להיות שהיא אמרה לי שהיא עשתה, אני לא זוכרת את הכל. אני בוודאות זוכרת שהייתה חזית שמישהו אחר עושה את זה בשבילי אז סמכתי עליה. לא ידעתי את כל הפרוצדורה הזאת ... אני חושבת שאמרתי את זה ובזה זה הסתיים. היה לי המון המון חזיתות להילחם איתם. היה לי חמישה ילדים מתחת לגיל 18. כולם היו בטראומה" (עמודים 28-29 לפרוטוקול).

כן איני מוצאת לקבל את טענת הנתבעת בסיכומיה, כי לו חששה של פלונית היה שלא ינתן לה גט היתה היא נותנת הסכמה למתן גט בכפוף לתנאים שהציע פלוני בראשית הדרך, ועל כן האחריות לתוצאה מוטלת עליה, ולחלופין יש לייחס לה אשם תורם. זאת נוכח תוכן ה"הצעות" הנתענות והתנהלות הצדדים בעניין, אליהם אתייחס להלן, אשר בשלהם איני סבורה כי אי היענותה הנתענת של פלונית מלמדת כי באותו שלב לא היה לה כל חשש מעגינות או כי יש לייחס לה אחריות לתוצאה.

16. הנתבעת טענה בענייננו כי נוכח עיתוי הגשת התביעה, כמעט שבע שנים לאחר המועד בו ניתן הצו, נגרם לה נזק ראייתי, נוכח הקושי לזכור את האירועים והיעדר מסמכים. נתתי דעתי לטענה זו ולא מצאתי כי יש בה להטות את הכף למסקנה שונה. יצוין כי לטענת הנתבעת היא ייצגה את פלונית עד תחילת שנת 2011 (סעיף 24.1 לכתב ההגנה), וכי לא השתכנעתי כי חלוף הזמן מנע מהנתבעת להציג ראיה שהיה בה לשנות ממסקנתי (כך למשל, נטען כי בשל חלוף הזמן נמנע מהנתבעת לבדוק במחשבי בית הדין האם קיימת אסמכתא לכך שהצו התקבל בידי פלונית, אולם

כעולה מהאמור סבורה אני כי האחריות לבדוק מה ההחלטה אשר ניתנה בבקשה שהוגשה מוטלת היתה על הנתבעת עצמה).

17. בנסיבות אלו כולן, סבורה אני כי התנהלותה של הנתבעת לא עלתה בקנה אחד עם סטנדרט המיומנות והזהירות הנדרשים והמצופים מעורך דין העוסק ובקיא בענייני גירושין, ולפיכך יש לקבוע כי הנתבעת התרשלה.

האם נגרם לתובעת נזק בגין יציאתו של צד ג' מהארץ, בעקבות התרשלות הנתבעת?

18. שאלה מרכזית העולה בענייננו היא האם נגרם לפלונית נזק בשל כך שפלוני יצא מהארץ בסוף שנת 2008, ובמילים אחרות - האם קיים קשר סיבתי בין התרשלות הנתבעת, עליה עמדתי לעיל, לבין נזקי העגינות שנגרמו לפלונית מאז יציאת פלוני מישראל ועד למתן הגט.

טענות הצדדים בעניין זה הן בתמצית כדלקמן:

19. לטענת פלונית, סוף הסיפור מעיד על תחילתו, והנסיבות בהן ניתן הגט לבסוף מלמדות כי לו פלוני היה נותר בישראל הוא היה נותן לה גט בתוך חודשים ספורים.

זאת שכן ניתן לראות כי היתה השפעה לחיוב במתן גט בפסק הדין של בית הדין בשיקגו, כמו גם לכך שהגט ניתן כאשר פלוני הרגיש שיש לו "מה להפסיד" (מעמד ותפקיד שקנה בקהילה בדרום קרוליינה).

פלונית מציינת כי הסמכויות הנתונות לבתי דין בישראל לא נתונות לבתי דין בחו"ל, ומוסיפה כי מהעדויות עולה שבמבחן המציאות אף לא נדרש היה להפעיל סנקציות בפועל נגד פלוני, ודי היה בפסק הדין של בית הדין בשיקגו בצירוף שיח עם רב הקהילה.

כן טוענת פלונית כי לא ניתן לקבל את טענות הנתבעת ופלוני כי היא שיצרה את הנזק שכן לא נעתרה להצעות קודמות למתן גט, בהדגישה כי מהראיות עולה כי הצעות אלו כללו תנאים אבסורדיים ומקוממים, ובנוסף לא היתה בידה בטוחה שאכן יינתן לה גט אם תקיים את התנאים, וכי לבסוף היא הסכימה לתנאים רק משום שפלוני הסכים להשליש גט בידי שליח, מה שהיווה בטוחה למתן גט.

פלונית מוסיפה וטוענת כי בנסיבות המתוארות עבר לכתפי הנתבעת הנטל להוכיח כי לו לא היתה מתרשלת כלפיה לא היה נגרם לה נזק, והנתבעת לא הרימה נטל זה. לטענת פלונית בנסיבות אלו על הנתבעת לפצותה בגין שש וחצי שנות עיגון (תחת ההנחה שבישראל הגט היה ניתן בתוך כשנה), במלוא סכום התביעה.

20. לטענת הנתבעת לא הוכח כל קשר סיבתי בין שהותו של פלוני בחו"ל לבין אי מתן הגט משך שנים.

לטענתה, סירובו של פלוני ליתן גט לא קשור למקום שהותו, אלא לסירוב של פלונית להגיע איתו לפשרה לעניין הזכויות בדירה ולעניין טיהור שמו, והוויכוח בין הצדדים מה יעשה קודם (מילוי התנאים או מתן הגט).

לטענת הנתבעת ככל שפלונית היתה מסכימה למילוי התנאים מוקדם יותר (ובפרט בין השנים 2008 עד 2010) היא היתה מקבלת גט במהרה, ועוד טוענת היא כי מהראיות עלה כי הן פלונית והן פלוני היו קשי עורף, והדבר לא תלוי במיקום גיאוגרפי.

הנתבעת מוסיפה וטוענת כי לאורך כל השנים פלונית ידעה היכן פלוני נמצא או לפחות איך ליצור איתו קשר, כך שהוא לא "נעלם", וכי אין לקבל את הטענה שבשל שהותו של פלוני בחו"ל נמנעה הפעלת סנקציות, שכן מהעדויות עולה כי בכל מקרה פלוני לא חשש מסנקציות ואף לא ממעצר.

עוד טוענת הנתבעת כי רק בחו"ל נותר לפלוני מה להפסיד, שכן שם שמו עדיין לא נפגע, להבדיל מבישראל, ובמובן זה שהותו בחו"ל דווקא סייעה למתן הגט.

כן טוענת הנתבעת כי הנטל להוכיח שאילו פלוני היה נשאר בארץ פלונית היתה מקבלת את הגט מהר יותר מוטלת על כתפיה, והיא לא הרימה נטל זה, בהדגישה כי אין ראייה שאילו פלוני היה נשאר בישראל היה ניתן גט, ומתי היה ניתן. כן העלתה הנתבעת טענות לעניין שיעור הנזק, ומשך התקופה שיש לפצות בגינה, ככל שיינתן פיצוי (לטענתה שנה), ועוד טוענת כי יש לייחס לפלונית אשם תורם משמעותי.

21. פלוני-צד ג' טוען אף הוא כי פלונית לא הוכיחה תביעתה.

לטענת פלוני הוא לא ברח לחו"ל אלא יצא לחו"ל כחודשיים לאחר שצו עיכוב היציאה מהארץ פג, כאשר לא היו כנגדו תביעות, וכל השנים רצה לחזור לארץ.

כן טוען פלוני כי בשום שלב הוא לא היה סרבן גט ולא עיגן את פלונית, ולטענתו ניתנו על ידו שלוש הצעות למתן גט, פעמיים ללא תנאים, ופלונית סירבה לאותן הצעות כיוון שרצתה שהוא יוותר על זכויותיו בדירתם המשותפת ומיאנה לטהר את שמו.

לכן, כך נטען, פלונית היא שעיגנה אותו וגרמה לעיכוב ההליכים, ולא הוא.

כן טוען פלוני כי בכל מקרה, בין אם בישראל ובין אם בחו"ל, הוא היה עומד על טיהור שמו כתנאי למתן גט, ושום סנקציה לא היתה מרתיעה אותו מהדרישה לאמירת האמת.

פלוני טוען כי פלונית מניפולטיבית, לא אמינה, ונקמנית; כי טענותיה לעניין אלימות אינן אמת; ואישר כי לא הסכים להשליש גט עד לשנת 2016 (והוא מוסיף כי במבחן התוצאה אף התברר שצדק, נוכח חזרתה של פלונית מהצהרותיה לאחר קבלת הגט).

22. לאחר שעיינתי בכל העדויות, הראיות וטענות הצדדים, סבורה אני כי הכף נוטה למסקנה כי הוכח שפלוני ברח מישראל ועיגן את פלונית; כי בהימלטותו של פלוני לחו"ל היה כדי להאריך משמעותית את משך תקופת העגינות, באופן שגרם לפלונית לנזק; וכי הנתבעת, כאדם סביר וכעורכת דין סבירה, היתה יכולה לצפות כי התרשלותה תגרום לנזק (למבחני הקשר הסיבתי המשפטי ראו: עניין פלוני, 696).

תחילה אתייחס למספר מחלוקות שעוררו הצדדים בטיעוניהם, אשר יש בהן להשליך על ההכרעה דן.

23. כאמור, לטענת פלונית פלוני ברח ונמלט לחו"ל, ובשל כך מתן הגט התעכב שנים. פלוני טוען מנגד כי הוא לא ברח מישראל אלא יצא כבן חורין כחודשיים לאחר פקיעת הצו, ובעדותו טען כי יצא מישראל נוכח ההכפשות על שמו (עמוד 92 לפרוטוקול).

הנתבעת טוענת כי לאורך השנים ידעה פלונית היכן פלוני נמצא, או לפחות איך ליצור איתו קשר, כך שלמעשה פלוני לא ברח ונעלם.

לטעמי הראיות אשר הוצגו מלמדות כי פלוני אכן ברח מישראל.

בעניין זה יצוין כי כאשר פלוני יצא מישראל היתה תלויה ועומדת כנגדו תלונה למשטרה בגין אלימות במשפחה, אותה הגישה פלונית, ומעדותו עולה כי הוא היה ער לתלונה זו ואף נעצר ונחקר (עמודים 93, 97 לפרוטוקול).

למרות שפלוני ידע כי נפתח נגדו תיק במשטרה התלוי ועומד, הוא יצא מהארץ, ולא שב (ויצוין כי בשנת 2009 הוגש נגדו כתב אישום, ת/3).

כן טען פלוני כי כאשר יצא מישראל לא התנהל נגדו הליך גירושין שכן פלונית הקפידה את ההליך על מנת לנהל איתו מו"מ.

הטענה שהליך הגירושין הוקפא עוד לפני שפלוני יצא מישראל לא הוכחה - לא הוגש מסמך המלמד על מועד ההקפאה, ובפרוטוקול דיון בבית הדין מיום 15.6.2010, נספח א'3 לתצהיר התובעת, נכתב כי התיק נסגר כיוון שלא נוהל מו"מ כהחלטת בית הדין, ולא צוין המועד בו נסגר התיק; ובנוסף הנתבעת עצמה טענה כי התיק הוקפא לאחר יציאת פלוני מהארץ (עמוד 112 שורה 36 לפרוטוקול הסיכומים) - כך שאין בידי לקבוע כי כאשר פלוני יצא מישראל לא התנהל נגדו הליך גירושין, מה גם שאפילו היה מוכח כי ההליך הוקפא לצורך ניהול מו"מ, הרי שלא היה בכך משום סיום של הליך הגירושין.

לנתונים אלו יש ליתן משקל, ולטעמי העובדה עליה הצביעו פלוני והנתבעת, כי פלוני יצא מישראל רק כחודשיים לאחר פקיעת הצו, אינה משנה מהמסקנה המתבקשת בנוסבות העניין ולפיה פלוני ברח מהארץ.

היטיבה לתאר את הדברים עו"ד מוריה דיין מארגון "יד לאישה", באומרה: "מבחינתי מי שנמצא בהליך גירושין שלא הסתיים ובן אדם שהוגשה נגדו תלונה במשטרה ואני לא יודעת לגבי כתב אישום או לא. מבלי ליידע את האנשים הקרובים אליו נוסע לחו"ל, זה נקרא בריחה. ... מבחינתי זו בריחה, הוא היה בעיצומו של הליך גירושין,

הוא לא התייצב לדיונים. הוא ידע שיש חקירה תלויה ועומדת נגדו. הוגשה תלונה במשטרה. הורחק מהבית. בן אדם בעיצומו של הליך. אם זו לא היתה בריחה היה מגיע לדיונים ועונה לטיעון" (עמוד 60 לפרוטוקול).

עוד יצוין כי בזמן אמת גם הנתבעת פירשה את מעשהו של פלוני כבריחה, כאשר בדיון שנערך בבית הדין הרבני ביום 15.6.2010 ציינה היא במענה לשאלה "איפה הבעל": "הוא ברח לחו"ל" (נספח א'3 לתצהיר התובעת).

כן יצוין כי האופן בו עזב פלוני את ישראל, במפתיע, מלמד על בריחה, ובנו העיד בעניין זה כי לא ידע מראש על כוונתו לצאת מישראל, כי היה מדובר באירוע טראומטי עבורו וכי גילה שאביו עזב את הארץ כשבוע לאחר עזיבתו "הלכתי לחדרון בו הוא גר, או ששלח מישהו ששלח אותי לשם, כדי שאסדר את הדברים שלו. בשבילי זה היה כאילו אני הולך לסדר את הדברים שלו כאילו הוא נפטר" (עמוד 108 לפרוטוקול).

עוד יוזכר כי פלוני נסע תחילה להונג-קונג ומשם עבר לארה"ב, ולא שב מאז לישראל עד היום, ועוד יצוין כי בפרוטוקול הדיון שנערך בבית הדין הרבני ביום 18.11.2012 אמרה פלונית כי הוא ברח מהונג קונג לאחר שהנהלת בית הדין איתרה אותו (מסמך 1/ג).

באשר לטענה כי אין מדובר בהימלטות כיוון שפלונית ידעה היכן פלוני נמצא במהלך השנים, סבורה אני כי גם טענה זו לא ניתן לקבל. מהעדויות עולה כי לאחר שפלוני יצא מישראל לא היה עימו כל קשר לתקופה מסוימת (עדות ארז סלע, עמוד 102 לפרוטוקול), ולאחר מכן לא היה לפלונית קשר ישיר עמו והיא לא ידעה את כתובתו (וראו דברי הנתבעת בפרוטוקול הדיון מיום 15.6.2010, נספח א'3 לתצהיר התובעת, שם ציינה כי הרב דוד כהן יודע את כתובתו המדוייקת ולא מוכן למסור אותה), והעידה כי הקשר איתו לא היה רציף וכי "הוא נעלם זה מבחינת שלא ידעתי איפה הוא נמצא" (עמודים 21-23 לפרוטוקול). פלוני עצמו העיד כי לא היה בקשר רצוף עם פלונית לאורך כל השנים אלא "כשהיא רצתה להעביר לי משהו, היא ידעה איך" (עמוד 90 לפרוטוקול). עוד יוזכר כי בשנת 2011 החל לייצג את פלונית ארגון "יד לאישה", ובמסגרת זאת נעשו פעולות שונות שנועדו לאתר את פלוני, כגון מינוי חוקר מטעם בית הדין וחוקרים מטעם הארגון (ראו נספח ג' לתצהיר פלונית, ועדויות עו"ד דיין ועו"ד שרון, מבלי שנעלם מעיני כי עו"ד דיין העידה כי בתקופה בה החלה

לייצג האיתור היה שלא באמצעות חוקר, עמוד 55 לפרוטוקול). פלונית אף העידה כי בשנת 2015 היא נסעה לדין בבית הדין בשיקגו, וכי לאחר הדין פלוני ברח (עמוד 25 לפרוטוקול). גם העד אדמון, עד מטעם פלוני, העיד כי דיבר עם פלוני על מתן הגט בציינו כי "כמו שהוא נעלם בהתחלה הוא יכל להעלם שוב" (עמוד 86 לפרוטוקול).

דברים אלו מלמדים בבירור כי פלוני ברח מישראל, וכי לפחות בחלק מהתקופות לא היה איתו קשר רצוף והיה קושי לאתרו וחוסר בטחון ברציפות הקשר עימו. אציין כי לא נעלמה מעיני טענת הנתבעת, המפנה לתצהיר שצורף לתשובתה של פלונית לתגובה לבקשה לפטור מאגרה, שם נכתב כי פלוני לא נעלם וכתובתו ידועה. לטענת פלונית בעדותה דברים אלו היו נכונים במועד כתיבת התצהיר (עמודים 21-22 לפרוטוקול), ומכל מקום סבורה אני כי בשים לב לצבר העדויות והראיות עליהן עמדתי, אין באמור כדי לשנות מן המסקנה כי פלוני ברח מישראל, וכי לפחות בחלק מהתקופות לא היה לפלונית קשר רציף איתו, על ההשלכות של הדבר.

לבסוף, יש להפנות להחלטות אשר ניתנו בבית הדין הרבני האזורי בירושלים (נספחים ו'1 ו-ו'2 לתצהיר פלונית), החלטה מיום 21.11.2012 בה נקבע כי "הבעל ברח לחו"ל מזה כ-4 שנים ומסרב לשתף פעולה ותמיד בורח ממקום למקום, וכל הנסיונות להביאו להסכמה להפסיק את עיגון האישה נתקלו בבריחה שוב והסתתרות והאישה עגונה למעלה מארבע שנים...", וכן החלטה מיום 24.12.2012 אשר גם בה נקבע כי "הבעל מסרב לשתף פעולה ובורח ממקום למקום" ובית הדין פסק לכופ את אוראיל ליתן גט. כן ראו החלטת בית הדין הרבני מיום 16.12.2015 בה נכתב כי הבעל ברח לחו"ל "ולפני מספר חודשים המחלקה לעגונות איתרה את הבעל בארה"ב".

המסקנה היא אפוא כי פלוני ברח מישראל, וכי עיגן את פלונית שנים ארוכות.

24. סוגיה נוספת אליה התייחסו הצדדים בהרחבה היא סוגיית "טיהור שמו" של פלוני. בעניין זה טען פלוני כי התלונה שהגישה פלונית למשטרה היתה שקרית, וכך גם יתר הטענות שהעלתה כלפיו בדבר אלימות כלפיה וכלפי ילדיהם, בפני אנשים שונים, ולטענתו בניסבות אלו הוא אכן התנה את מתן הגט ב"טיהור שמו", ובתצהירו אף כתב: כי "[ה]אישה התבקשה בכתב על ידי כי 'תנקה' את שמי הטוב במעשים... שתלך לכל מקום בו לכלכה שלא בצדק כנגדי ותצהיר כי שיקרה" (סעיף 5ד לתצהיר).

הנתבעת טענה בעניין זה כי מבלי להביע עמדה בנוכחות טענותיה של פלונית, היה בידי פלונית להסכים לתנאי זה של "טיהור השם" מוקדם יותר ולהביא בכך למתן הגט.

כפי שצוין לעיל, לטענת פלונית במשך שנות נישואיה לפלוני היא וילדיהם חוו אלימות פיזית ומילולית. בעדותה סיפרה פלונית על "טרור תמידי אם לא עשו מה שהוא רוצה זה היה יכול להיות השפלות או אלימות מילולית ... היה אלימות נגד הילדים, נגדי בתחילת הנישואים, ואחר כך כשהפסיק, היה איומים. את זוכרת מה היה אז? את רוצה שזה יחזור ואז תתנהגי בסדר? סטירה אחת זה יספיק לך? ... זה היה כל השנים", והוסיפה כי הרב אשר וייס ייעץ לה לפנות למשטרה (עמוד 20 לפרוטוקול). כן העידה פלונית כי פלוני היכה את בנם עד לזוב דם (עמודים 32-33 לפרוטוקול, וראו העדות בהמשך אותו עמוד). כן יצוין כי הנתבעת העידה כי כאשר ייצגה את פלונית היא סיפרה לה על האלימות אותה חוותה, בציינה "על פי כתבי הטענות שבתיקיית המחשב, כן היו טענות אלימות כלפי הילדים ואלימות נפשית ומילולית כלפיה" (עמוד 77 לפרוטוקול), ובדיון בבית המשפט לענייני משפחה מיום 25.6.2008, בו ייצגה הנתבעת את פלונית, אמרה הנתבעת כי הילדים היו עדים לאלימות קשה ביותר כלפי האם וכלפיהם וכי "מדובר באדם אחרי אירוע אלימות חמור ביותר, אחרי שריסק פנים של ילד" (מסמך ת/2). אוסיף כי בהחלטות אשר ניתנו בבית הדין הרבני האזורי בירושלים ביום 21.11.2012 וביום 24.12.2012 נקבע כי "האשה עגונה לאחר שנים של סבל מאלימות קשה של הבעל כלפיה וכלפי הילדים".

כאמור לעיל, נגד פלוני הוגש כתב אישום בגין עבירות של אלימות במשפחה (מסמך ת/3). ההליך הפלילי לא התברר היות שפלוני לא שב לישראל, כך שאין הכרעה ביחס למיוחס לפלוני בכתב האישום.

יחד עם זאת, דומה כי טענותיה של פלונית בדבר אלימות שהופעלה כלפיה וכלפי ילדיה מקבלות חיזוק מדברים שאמר פלוני עצמו.

כך, בדיון שנערך בבית המשפט לענייני משפחה ביום 25.6.2008 (מסמך ת/2) הודה פלוני שהכה את בנו בן העשר "שתי סטירות לחי ובעיטה בפה" באומרו, בין היתר, כי מדובר במכות קלות ובחינוך וכי הבן התעלם מקריאות אליו "אז נתתי לו קצת מכות".

כמו כן, בעדותו נשאל פלוני לגבי סטירה לבתו (שעלתה ממכתב לרב עמר, נספח ד' לתצהיר פלוני) "אני מבינה שזה נראה לך הגיוני לסטור לבת שלך, כי אתה בעצם רק רוצה להרגיע אותה להוציא אותה מדיכאון שאחרי לידה?" והשיב "אם זו שאלה, אז אני עונה, שזה בדיוק כמו לסטור לאדם שיש לו קוצר נשימה שיעצור רגע ויקח נשימה ארוכה" (עמוד 97 לפרוטוקול).

כמו כן, בסיכומיו הודה פלוני במקרה אחד של אלימות כלפי פלונית נוכח שקרים נטענים (סעיף 10ב לסיכומים, עמוד 146 לפרוטוקול הסיכומים).

אוסף כי בפרוטוקול דיון שנערך בבית הדין ביום 18.11.2012 טענה פלונית לאלימות פיזית "בוקסים ועיניים כחולות".

מסמך זה הוגש על ידי פלוני (מסמך ג/1, העתק מתאים למקור הוגש ביום 29.12.2020), והוא הדגיש כי נאמר בו שהאלימות היתה "בזמנו", אולם גם מסמך זה מלמד כי טענת פלונית לאלימות היא גרסה עקבית, וכי פלוני לא שלל שימוש באלימות במספר מקרים קונקרטיים.

אעיר כי לא נעלם מעיני שבנם של פלונית ופלוני העיד שכאשר הוא היה בבית לא היתה אלימות, אולם אף הוא אמר "לאבא שלי יש נוכחות גם, מה שהוא אומר צריך לעשות, גם אם לא יתן לי מכות" (עמוד 109 לפרוטוקול).

מכל מקום, כאמור פלוני עצמו הודה במספר מעשי אלימות, ונוכח הודאתו זו, עדות פלונית בעניין וגרסתה הקוהרנטית בסוגיה זו לכל אורך ההליכים, סבורה אני כי במאזן ההסתברויות ניתן לקבוע כי פלוני נקט באלימות כלפי פלונית וכלפי ילדיהם (מבלי שעליי להדרש לשאלת תדירות ועוצמת האלימות).

על רקע קביעה זו יש לבחון את טענות הצדדים בדבר "טיהור השם" והתנאים שהציב פלוני כתנאי למתן גט.

25. כאמור לעיל, לטענת הנתבעת ופלוני, פלוני הציע לפלונית שלוש פעמים לתת לה גט והיא סירבה.

ביחס להצעה הראשונה אמר פלוני בעדותו כי לפני שפלונית התלוננה במשטרה הציע לתת לה גט "לפי מה שהיא תגיד ורק שלא תלך למשטרה. אם תלך למשטרה נגיע למקומות שהיא לא חולמת שנגיע לשם" (עמוד 89 לפרוטוקול).

על רקע האמור לעיל איני סבורה כי בהצעה זו, לה טוען פלוני, ניתן לראות משום הצעה למתן גט ללא תנאים - שהרי התנה את הגט בהיעדר תלונה למשטרה - ואף אין מדובר בתנאי שניתן לראותו כלגיטימי, מה גם שלא ניתן להעריך את האותנטיות של הצעה זו, ככל שהועלתה, בשים לב לנסיבות העלאתה. פלונית העידה בהקשר זה כי פלוני אכן אמר לה שייתן לה גט או שיעשה מה שהיא רוצה "אבל אל תפני למשטרה", אך כי היא לא האמינה לו (עמוד 35 לפרוטוקול).

פלוני המשיך והעיד כי בהמשך התנה את מתן הגט בטיהור שמו וכי "אם היתה מסכימה בשנת 2010 לנקות את שמי, הייתי חוזר ונותן לה גט בלי שום בעיה" (עמוד 96 לפרוטוקול).

פלונית העידה בעניין זה כי פלוני העלה בפניה דרישות ואמר שלאחר שתקיים אותן אולי ייתן לה גט, והדרישות היו "שא[נ]י אבטל את התלונות בפרקליטות ובמשטרה, שאני אלך עם עו"ד אלמונית ואגיד ששיקרת" (עמודים 29-30 לפרוטוקול). אולם עו"ד שרון העידה כי לא היה באפשרותה של פלונית לבטל את ההליך הפלילי שכבר הוגש (עמודים 51-52 לפרוטוקול), וגם עו"ד דיין העידה כי לא היה באפשרותה לפעול לסגירת תיקים (עמוד 61 לפרוטוקול). כן ראו נספח ב' לתצהיר פלונית).

מכל מקום איני מוצאת לקבל את טענת פלוני כי הצבת תנאי בדבר "טיהור שם" (וראו נספח c לתצהיר המשלים של פלוני, מכתבו לרב מיימון מיום 19.2.2012) הוא תנאי לגיטימי, אשר אי קיומו יכול להצדיק אי מתן גט. בא-כוחו של פלוני שאל בעניין זה את עו"ד דיין "כשהגדרת את פלוני שיש לו משאת נפש לעגן אותה, וזה לא נכון, הוא רוצה לתת גט, אבל שיטוהר שמו. מה רע בזה? האם אדם שרוצה לטהר את שמו...?", השיבה עו"ד דיין: "צריך לאמלל תוך כדי זה? זה נקרא לאמלל. ... דרישתו היתה שפלונית תשקר ותגיד שהיא הגישה תלונת שקר. כן. בתחילת הדרך כשהיה בהונג קונג פלונית עמדה על שלה. לו סבר פלוני שכל התלונות הן שקר, היה מתייצב לדיון ומוכיח את חפותו. ולא עשה כן. ועכשיו דרך הגט הוא מנסה לטהר של שמו? יש דרכים מקובלות לטהר את שמך, יש בית משפט בישראל ולהתמודד שם. תן את הגט קודם" (עמוד 61 לפרוטוקול).

אף לטעמי דרישתו של פלוני מפלונית - גם אם אניח שגרסתו לעניין הצעות שניתנו לפלונית נכונה כטענתו - תחילה לא לפנות למשטרה ולאחר מכן לנקות את שמו, וכל זאת כתנאי למתן גט, תוך הותרתה כבת ערובה ככל שלא תענה לדרישותיו, אינה יכולה להתקבל כהתנהגות לגיטימית וסבירה, ומשעשה כן וברח לחו"ל מבלי לתת גט, יש לומר כי הוא עיגן את פלונית, ולא ההפך כטענתו.

בשולי הדברים אעיר כי בא-כוחו של פלוני התקומם על כך שלאחר שפלונית חתמה על תצהירים, בהם הצהירה כי היא חוזרת בה מעדותה במשטרה בעניין אלימות במשפחה מצד פלוני, וכי פלוני לא נקט באלימות כלפיה וכלפי הילדים (נספחים ה'- ו' לתצהיר פלוני), אך לאחר שניתן בידיה הגט, היא שבה על טענותיה בדבר אלימות וטוענת כי חתמה על אותם תצהירים בלית ברירה.

לטענתו יש בכך ללמד על חוסר המהימנות של פלונית, אשר אף לדבריה שקרה ביודעין. אולם לא ניתן להתעלם בהקשר זה מהנסיבות הקונקרטיות שהובילו לחתימה על אותם תצהירים.

עו"ד דיין, אשר ייצגה את פלונית באותה עת, העידה כי היא אמרה לפלונית "תיכנעי לדרישות שלו ותתחילי חיים חדשים" (עמוד 62 לפרוטוקול), ודומה כי הדברים מדברים בעד עצמם.

כן אעיר כי לא נעלמה מעיני גם טענת פלוני והנתבעת כי כאשר ניתנה לפלונית ההצעה השניה למתן גט היא סירבה לה כיוון שדרשה שפלוני יוותר על זכויותיו בדירה. פלונית מכחישה טענה זו (עמוד 35 לפרוטוקול), אולם גם אם אניח כי הועלתה דרישה כזו בשלב מסוים באמצעות מי שייצג את פלונית באותו שלב, הרי שפלוני עצמו העיד כי בכל שלב לא היה מסכים למתן גט ללא טיהור שמו, כך שאף לשיטתו גם אם לא היתה מועלית דרישה ביחס לדירה לא היה ניתן גט באותו שלב. כן אציין כי גם לטענת פלוני מדובר היה בדרישה שהועלתה בשנת 2008, טרם צאתו מהארץ, והדבר לא יכול היה להצדיק בכל מקרה שלא ליתן גט שנים ארוכות, בפרט משלא הוכח כי פלונית לא התנתה את מתן הגט לאורך השנים בויתור על זכויות בדירה (גם אם יונח שהועלה תנאי כזה בראשית הדברים).

26. סוגיה נוספת אליה התייחסו הצדדים היא מה היתה נקודת המפנה שהובילה לכך שלבסוף בשנת 2016 הגיעו הצדדים להסדר שהוביל למתן הגט.

לטענת פלונית עד לאותו מועד דרש פלוני שתחילה היא תמלא את דרישותיו, בעיקר טיהור השם, והיא חששה שלאחר מכן לא ייתן לה גט בפועל, אך בשנת 2016 הוא הסכים להשליש גט בידי שליח, ומשניתנה בידה בטוחה היא הסכימה לתנאים. כן טענה פלונית כי באותו שלב ניתנה החלטה של בית הדין בשיקגו לפיה פלוני חוייב ליתן לה גט בתוך שבועיים, ובמקביל פלוני התאקלם בקהילה בצ'רלסטון ולראשונה מאז עזב את ישראל היה לו מה להפסיד מאי מתן גט. כן טענה פלונית כי מעדות הרב דיוויס עלה כי אפילו לא נדרש לנקוט נגד פלוני בסנקציות בפועל, ודי היה בשיח ביניהם על בסיס מערכת היחסים שנבנתה ביניהם, שהוביל למתן הגט. לטענת פלונית אילו פלוני לא היה יוצא מישראל ניתן היה לנקוט נגדו בסנקציות באמצעות בית הדין הרבני, וניתן ללמוד מהתוצאה שמעמדו של פלוני בקהילה כה חשוב לו, שהיה נותן גט בישראל באופן מיידי.

הנתבעת טוענת כי מהעדויות של פלוני ושל עדיו ניתן ללמוד כי הוא אדם עקשן שסנקציות לא היו מובילות אותו למתן גט. כן טוענת הנתבעת כי כיוון שבישראל שמו של פלוני כבר נפגע, דווקא העובדה שהיה בחו"ל היא שהובילה באופן מעשי למתן הגט, שכן בחו"ל היה לפלוני מה להפסיד, ואילו בארץ לא.

27. מהראיות שהוצגו עולה כי הצדדים הגיעו להסכמות בעקבות התלכדות נסיבות שאירעה באותו מועד, כאשר מן הצד האחד ניתן ביום 23.11.2015 פסק דין של בית הדין הרבני בשיקגו, בו נקבע כי פלוני מחוייב ליתן לפלונית גט מיידי, וכי אם לא יעשה כן בתוך ארבעה עשר ימים "הרי זה גופא אלימות גדולה נגדה" ותחול החלטת בית הדין הרבני בירושלים בדבר כפיית גט (נספח ד' לתצהיר עו"ד דיין).

פלונית העידה בעניין זה כי על ידי פסק דין זה "העמדנו אותו בפניה" (עמוד 26 לפרוטוקול). מן הצד השני, פלוני התחבר עם אנשים בקהילה היהודית בצ'רלסטון, בהם הרב אדמון והרב דיוויס, ואלו ניהלו עם פלוני שיחות שהובילו אותו לבסוף לחתימה על ההסכם.

על ההשפעה שהיתה להחלטה של בית הדין בשיקגו על החלטתו של פלוני להשליש גט העיד פלוני, באומרו כי אכן לא הסכים להשליש גט עד לשנת 2016, וכי עשה כן "רק אחרי שבית הדין חייב אותי" (עמוד 96 לפרוטוקול). יצוין כי גם במכתב שצירף פלוני לתצהירו (נספח ד' לתצהיר) אשר מוען לרב עמר, ובו ביקש את עזרתו, כתב

פלוני כי סירב לבקשתה של פלונית להשליש גט. יצוין בהקשר זה כי פלונית מצידה ביקשה כי תהיה בידה בטוחה למתן הגט לאחר קיום התנאים שהתווה פלוני, בדמות השלשת גט בידי שליח, תנאי לו כאמור פלוני הסכים, לפי עדותו, רק באותו שלב.

במקביל לאמור, היתה באותו שלב השפעה על פלוני לרב אדמון ולרב דיוויס, שהובילה אותו ליתן גט, כעולה מעדותם (עמודים 86-89 לפרוטוקול, עמוד 73 לפרוטוקול), ואדמון העיד כי "הלחץ היה בתור חבר". אדמון ודיוויס היו רב הקהילה לשעבר ורב הקהילה באותו מועד, ומכך שפלוני נתן משקל רב לדבריהם ניתן ללמוד על היטמעותו באותה קהילה, מה שמחזק את הסברה כי באותה נקודת זמן אכן פלוני היה במצב שאם יוטלו עליו סנקציות, בהתאם לפסק הדין של בית הדין בשיקגו, היה הוא עשוי להפסיד את חיי הקהילה בה התאקלם. התרשמות עורכות הדין שייצגו את פלונית באותם שלבים אכן היתה כי "הלחץ של הרב בקהילה גרם לו בסופו של דבר לתת גט שהוא הבין שיש לו מה להפסיד" (עדות עו"ד שרון, עמוד 46 לפרוטוקול). וכך העידה גם עו"ד דיין: "באותו רגע זה היה פעם ראשונה שפלוני הרגיש שי[ש] לו מה להפסיד. הוא היה חלק מקהילה וככל הנראה אני מבינה שהיה לו טוב שם והוא לא רצה לאבד את מעמדו שם. המציאות מלמדת שאכן כך" (עמוד 56 לפרוטוקול).

אעיר כי לא נעלם מעיני שהרב דיוויס העיד שפלוני "לא היה קשור אלינו יותר מדי" (עמוד 74 לפרוטוקול), אולם הרב אדמון העיד כי "פלוני מאו[ד] נקשר לרב דיוויס" (עמוד 86 לפרוטוקול), וכן העיד כי בקהילה בצ'רלסטון "התחלנו להכיר אותו וללמוד ביחד" (עמוד 87 לפרוטוקול).

הנה כי כן, בראשית שנת 2016 היתה התלכדות נסיבות שהובילה בפועל למתן הגט. 28. על רקע כל הקביעות לעיל, יש להידרש לשאלה, האם לולא התרשלות הנתבעת, ובאם בסוף שנת 2008 היה צו עיכוב יציאה מן הארץ העומד בתוקף ופלוני לא היה בורח מישראל, היה ניתן לפלונית גט בנקודת זמן מוקדמת יותר מן המועד שבו ניתן הגט בפועל.

לטענת פלונית בנסיבות העניין, הנטל להוכיח כי לא נגרם לה נזק בעקבות יציאתו של פלוני מהארץ עבר לכתפי הנתבעת; ואילו הנתבעת טוענת כי הנטל להוכחת הקשר הסיבתי מוטל היה על פלונית.

דומני כי ניתן להכריע בענייננו מבלי לקבוע מסמרות בשאלה האם נטל ההוכחה עבר לכתפי הנתבעת, שכן על יסוד כל הראיות שהוצגו לפניי, סבורה אני כי במאזן

ההסתברויות יש לקבוע כי הוכח שברירתו של פלוני מישראל גרמה להתארכות התקופה בה היתה פלונית עגונה, וכי קיים קשר סיבתי (עובדתי ומשפטי) בין רשלנות הנתבעת לבין הנזק שנגרם לפלונית כתוצאה מהארכת התקופה.

29. בהקשר זה אפנה לקביעותיי לעיל, כי פלוני נמלט מישראל, כי לא היה עימו קשר רציף בחלק מהתקופות, ואף נדרש לאתרו באמצעות חוקר כשעבר ממקום למקום. כמו כן, בחלק מהתקופות לא היתה תקשורת ישירה בין פלונית לפלוני, אלא באמצעות שליחים. נתונים אלו הובילו להתמשכות התקופה עד למתן הגט. הנתבעת טענה כי גם בישראל ניתן לברוח ולנתק קשר, אולם מובן כי האפשרות "להעלם" בתוך שטח ישראל מצומצמת יותר.

כמו כן, עורכות הדין שייצגו את פלונית מטעם ארגון "יד לאישה" השיבו לשאלות שנשאלו בחקירתן הנגדית, ועל בסיס נסיון, כי העובדה שפלוני לא היה בישראל הקשתה על מתן הגט והאריכה את התקופה שנדרשה להינתנו. עו"ד שרון העידה בהקשר זה כי "אנשים שנמצאים בארץ הרבה יותר קל להגיע אליהם ולעצור אותם ולגרום להם להביא אותם לדיונים ולהביא אותם למצב של הפעלה של צווי הגבלה שבחול אין לי שום כלים, הידיים שלי כבולות" וכי "בבית הדין האזורי סירבו לתת חיוב גט כי הוא לא בארץ", ולכן ביקשה להעביר את התיק להרכב אחר (עמודים 46, 53 לפרוטוקול. ראו נספח ה' לתצהיר פלונית, פניה לנשיא בית הדין הגדול). גם בתצהירה הדגישה עו"ד שרון: "אבהיר כי חרף מתן ההחלטות הקובעות כפיית הגט על הבעל, לא היתה אפשרות מעשית ליישם את ההחלטות לאור כך שהבעל נמלט לחו"ל ולביה"ד הרבני בארץ אין שליטה ואין אפשרות להטיל סנקציות לכפיית גט על אדם השוהה בחו"ל" (סעיף 14 לתצהיר עו"ד שרון). כמו כן לשאלה "איך שונה אדם שבורח ממקום למקום ומסתתר בקהילה בחו"ל מאדם שמסתתר בקהילה בארץ לגבי מתן הגט?"

השיבה עו"ד דיין: "בש[נ]י מישורים, אחד יכולת האיתור, הרבה יותר קל לאתר אדם בארץ גם מבחינת משאבים, עלויות חוקר וכו', משטרה שיש לך קשר ישיר איתם, שם את בידיים בגורמים שלא חייבים לך שום דבר. שנית אחרי שכבר איתרת מה את יכולה לעשות אחרי שאיתרת? האם את יכולה להפעיל סנקציות" (עמוד 57 לפרוטוקול). כן העידה עו"ד דיין "אני יכולה להניח שהיה אפשר לקצר את התקופה באופן משמעותי כי לו היה בארץ היו כלים להתמודד ... נכון שיש אנשים שזו המשימת חייהם לעגן את הנשים שלהם. גם אצל פלוני כנראה זו היתה משימת חייו, אבל עד הרגע שהיה לו מה להפסיד. אם היה בישראל, בסבירות גבוהה ניתן היה למצוא קודם משהו שיהיה לו להפסיד. עצם זה שהוא ברח.. הנושא של מה יגידו עלי אפשר לראות מההסכם כמה חשוב לו. אם היה נשאר בישראל, אני ל[א] פסיכו' אבל

מניחה שחלק מהסיבה שברח זה הבושה והתלונות, אני מניחה שבישראל היינו מגיעים לאותה תוצאה הרבה קודם" (עמוד 58 לפרוטוקול). תשובות אלו של העדות ניתנו במענה לשאלות הצד שכנגד בחקירה נגדית, והן מבוססות על נסיון, ועל עובדות שבידיעתן במקרה הקונקרטי, ואף לסברתי, על יסוד הראיות שהוצגו, יש לקבוע, במאזן ההסתברויות, כי בריחתו של פלוני מהארץ הובילה להתארכות תקופת העגינות.

30. הנתבעת טענה כי אם פלוני היה נשאר בישראל לא היה בכך כדי לקצר את תקופת העגינות כיוון שפלוני עקשן ושום סנקציה לא היתה פועלת לגביו, וכך גם העיד פלוני על עצמו בעדותו (עמוד 90 לפרוטוקול).

אולם דומני כי קיים קושי לקבל טענה זו. פלוני, לטענתו, ביקש מפלונית שלא לפנות למשטרה, ולאחר שנעצר ונחקר ברח מישראל וביקש מפלונית לבטל את התלונה וההליך נגדו, מה שמחזק את הסברה כי בניגוד לטענתו הוא לא היה אדיש לסנקציות.

בנוסף, התוצאה מלמדת כי ברקע ההסכמה של פלוני למתן הגט היה גם פסק הדין שניתן בבית הדין בשיקגו, בו נקבע כי אם לא יינתן גט בתוך 14 ימים ייכנס לתוקף פסק דין האוכף מתן גט, על המשמעות של כך, כך שגם אם הגט ניתן לפני שננקטו סנקציות בפועל (לאחר דברי שכנוע מצד הרב אדמון והרב דיוויס), פלוני ידע באותה נקודת זמן כי ככל שיעמוד על כך שלא ישליש גט - כפי שעמד כל כך עד לאותה נקודת זמן - יופעלו נגדו סנקציות בקהילה.

לאמור אוסיף כי במענה לשאלות שנשאלה בחקירתה הנגדית ציינה עו"ד שרון מארגון "יד לאישה" כי במרבית המקרים הפעלת סנקציות, ובפרט מעצר, מובילה למתן גט (אם כי קיימים חריגים) (ראו עמוד 49 לפרוטוקול).

בנסיבות אלו, איני סבורה כי יש להניח בענייננו שלו היו מוטלות על פלוני סנקציות, לא היתה להן כל השפעה על תקופת העגינות.

אעיר כי לא נעלם מעיני כי בפרוטוקול דיון מיום 18.11.2012, אליו הפנה פלוני, ציינה באת כוחה של פלונית כי "אני מבקשת שבית הדין יוציא פסק דין לחיוב גט וכפיה מיידית. במקרה הנדון שום סנקציות שיוצאו נגדו לא יעזרו" (מסמך ג/1). אולם דומני כי אמירה זו, שנועדה לתמוך בבקשת פלונית ליתן באותו שלב פסק דין לחיוב

בגט ולכפיית גט (כפי שאכן ניתנו בהחלטות בית הדין מיום 21.11.2012 ומיום 24.12.2012), ולא להסתפק בסנקציות, אינה משנה מהמסקנה הנזכרת, והיא אף עולה בקנה אחד עם התזה של פלונית ובאות כוחה כי רק לאחר שפלוני ירגיש איום משמעותי כלפיו יינתן על ידו גט (ובענייננו בית הדין בשיקגו אכן קבע לבסוף כי אם פלוני לא יינתן לפלונית גט בתוך 14 ימים פסק הדין של בית הדין האזורי בירושלים "לכוף את הבעל בכל דרכי הכפיה עד שיתן גט לאשתו" יחול לגביו, ובין היתר בכך היה להוביל למתן הגט בפועל).

31. כן איני מוצאת לקבל את טענת הנתבעת כי דווקא העובדה שפלוני היה בחו"ל היא שהובילה למתן הגט, כיוון שבח"ל, להבדיל מבישראל, היה לפלוני מה להפסיד.

דומני כי גם אם פלוני היה נותר בישראל היה לו "מה להפסיד" נוכח הסנקציות שניתן היה להפעיל נגדו, וזאת בפרט משום שהעיד על עצמו כי שמו חשוב לו מאוד. כמו כן, גם אם פלוני היה נותר בישראל הוא היה יכול לעמוד על התנאי בדבר טיהור שמו, והוא עצמו העיד שהיה עומד על כך בכל מקום שבו היה. כן יצויין כי הרב אדמון העיד כי הפעיל לחץ על פלוני כחבר, וגם חברו בישראל, הרב ארז סלע, העיד כי הוא סבר שהדרישות של פלוני למתן הגט מוגזמות ואשתו שוחחה איתו ושכנעה אותו להתפשר (עמוד 103 לפרוטוקול), ומכך ניתן ללמוד כי פלוני נתן משקל לדבריהם של אנשים הקרובים אליו, ואין כל בסיס להניח שאנשים קרובים אליו לא היו מדברים אל ליבו בישראל. אוסיף כי הנתבעת טענה בסיכומיה כי מהעדויות עלה כי למצבו הרפואי של פלוני היתה השלכה על עיתוי מן הגט (עמוד 118 לפרוטוקול הסיכומים), אולם פלוני עצמו טען כי למצב הרפואי לא היתה כל השלכה על כך (עמוד 149 לפרוטוקול הסיכומים).

32. אוסיף כי גם בהקשר זה איני מקבלת את טענת הנתבעת בדבר אשם תורם מצדה של פלונית, המוביל לטענתה אף לניתוק קשר סיבתי. נוכח הנסיבות עליהן עמדתי לעיל בהרחבה איני סבורה כי יש מקום לקבוע כי האשמה על משך התקופה בה היתה פלונית עגונה מוטלת עליה כיוון שלא הסכימה להצעות לגט, שניתנו לה לטענת פלוני, בשלב מוקדם יותר, וזאת בשים לב לתנאים שנלוו לאותן הצעות גם לגרסתו.

33. בנסיבות אלו סבורה אני כי ניתן לקבוע, במאזן ההסתברויות, כי בריחתו של פלוני מהארץ - מה שהתאפשר בעקבות רשלנות הנתבעת - האריכה את משך התקופה

בה היתה פלונית עגונה. לפיכך, הוכח כי נגרם לפלונית נזק, וכי זה נגרם כתוצאה מהתרשלות הנתבעת.

34. נוכח מסקנה זו, המתבססת על מאזן ההסתברויות, איני נדרשת כאמור להכריע בשאלה בה חלקו הצדדים, בדבר העברת נטל ההוכחה. בעניין זה יצוין כי במקרים בהם קיים "תיקו ראייתי", וכאשר הוכחה התרשלות הנתבע וקיימת אי וודאות אינהרנטית לגבי הקשר הסיבתי, עשויה לקום תחולה לחזקת "הנזק הראייתי המובנה", ולהעברת נטל השכנוע לכתפי הנתבע (ראו: גיא שני "הנזק הראייתי ועונשו": בשבחי מעבר מהמודל הקיים של העברת הנטל למודלים של מידתיות ואינדיקטיביות" משפטים מא 315, 333-335 (2011) (להלן: שני); אריאל פורת נזיקין 307-314 (כרך א, 2013) (להלן: פורת); ת"א (שלום תל-אביב-יפו) 8648-03-18 שלוש נ' עו"ד דין עדני, פסקה 31 (21.12.2020) (להלן: עניין שלוש)).

במקרה שלפנינו אני סבורה, כי אפילו לא הייתי קובעת שבמאזן ההסתברויות הוכח שרשלנות הנתבעת האריכה את משך התקופה בה פלונית היתה עגונה (וכאמור מסקנתי שונה), הרי שיש לומר כי בענייננו יש לפחות "תיקו ראייתי" בשאלה זו, ובנוסף, בנסיבות העניין ונוכח הנזק הראייתי המובנה, עבר הנטל לכתפי הנתבעת, והיא לא הרימה נטל זה. לעניין הנזק הראייתי המובנה יצוין כי התרשלות הנתבעת היא שיצרה באופן אינהרנטי את אי הוודאות האופפת את השאלה "מה היה קורה אילו היה צו עיכוב יציאה מהארץ בתוקף ופלוני לא היה בורח מישראל?".

אוסף כי לטעמי שיקולי מדיניות, ובהם הרתעה וצדק מתקן, תומכים בהחלת החזקה במקרה דנן (ראו: שני, 341-343; פורת, 350-351), וזאת בכל הנוגע לנזק אותו ניתן לייחס לנתבעת - התארכות תקופת העגינות כתוצאה מבריחת המעגן לחו"ל (לדרישת ההתאמה בין היקף הנטל המועבר לבין מתחם ההתפרסות של החסר הראייתי, ראו והשוו: שני, 367-368).

עוד אעיר כי ייתכן וניתן היה לנתח את הסיטואציה דנן גם במשקפיים של "הגברת סיכון", דהיינו לחייב את הנתבעת בפיצוי בגין כך שהגדילה באופן משמעותי את הסיכון של פלונית להישאר עגונה משך שנים (ראו: אריאל פורת "פיצוי בגין יצירת סיכון ופגיעה בסיכוי" עיוני משפטכג 605 (2000); אריאל פורת "אחריות הסתברותית לאחר פסקדין מלול" ספר שלמה לזין 375 (2013); ליישום הדוקטרינה לגבי רשלנות מקצועית של עו"ד ראו: אסף יעקב "רשלנות בין כותלי בית המשפט: לשאלת אחריותם המקצועית של עורכי דין במסגרת הדיון המשפטי" עיוני משפט כו 5, 59-64 (2002); ע"א (מחוזי חיפה) 887/08 כהן נ' פרוכט, פסקה 19 (17.8.2009); ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 1927/99 ילין נ' עו"ד כהן, פסקה 48 (13.9.2009); עניין

שלוש, פסקאות 13-24 והאסמכתאות המובאות שם; לממשק בין דוקטרינת הנזק הראייתי המובנה לדוקטרינת אובדן סיכויי החלמה ראו: גיא שני "אובדן סיכויי החלמה, נזק ראייתי והטיה נשנית: נקודות המפגש ואתרי ההתנצחות שבין המודלים לפתרון בעיית הסיבתיות העמומה" ספר שלמה לזין 395 (2013)). אולם נוכח מסקנתי לעיל, דומה כי אין צורך להוסיף ולבחון את יישומה של דוקטרינה זו בהקשר דנן.

הנזק לתובעת כתוצאה מהתארכות תקופת העגינות

35. משנקבע כי התרשלות הנתבעת הובילה, במאזן ההסתברויות, להארכת משך התקופה בה היתה פלונית עגונה, יש להוסיף ולקבוע כי נגרם לפלונית נזק.

בית המשפט העליון עמד על הפגיעה הקשה הכרוכה בתופעת סרבנות הגט והעגינות, בציינו:

"תופעת סרבנות הגט היא קשה ומורכבת ולצערנו אינה חדשה לנו. היא כרוכה בפגיעה קשה וכואבת באישה הנותרת כבולה לנישואין שאין היא מעוניינת בהם עוד: חירותה נפגעת, כבודה ורגשותיה נפגעים וזכותה לחיי משפחה נפגעת גם היא - זכויות אלו הוכרו בשיטתנו כולן כזכויות הנהנות ממעמד חוקתי וראשון במעלה (וראו: סעיפים 2, 4, ו-5 חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו; בג"ץ 7052/03 עדאלה-המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים (טרם פורסם, 14.5.2006)). בתוך כך נפגעת גם זכותה של האישה לאוטונומיה, זכותה של האישה להגשים עצמה כאדם חופשי, זכותה לבחור את גורלה, לכתוב את סיפור חייה - להחליט, היא ורק היא, האם ומתי יבוא על סימו קשר נישואין שאין היא רוצה בו עוד והאם ומתי תבחר לקשור עצמה בקשר כזה בשנית" (בג"ץ 2123/08 פלוני נ' פלונית, פ"ד סב(4) 678, 697-696 (2008)).

כן נקבע בפסיקה כי "הפגיעה באוטונומיה של האישה, שהינה פועל יוצא מעיגונה על-ידי בעלה, הינה ... נזק בר-פיצוי לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]" (ראו: תמ"ש

(משפחה ירושלים) 3950/00 פלונית נ'אלמוני א, פסקה 14 (23.1.2001); תלה"מ (משפחה תל אביב-יפו) 20-11-3099-י.ב.ג נ' א.ג (14.7.2023) (להלן: עניין י.ב.ג.).

36. מכאן יש לבחון את שיעור הנזק שנגרם לפלונית כתוצאה מהתרשלות הנתבעת.

לטענתה של פלונית, בשל כך שבהיעדר צו עיכוב יציאה מהארץ פלוני ברח מישראל, נדונה היא לשנים של חיי בדידות, היעדר אינטימיות (בפרט בהיותה אישית חרדית), פגיעה באוטונומיה, פגיעה בכבודה ובחירותה, ולנזק נפשי משמעותי. כן נטען כי תנאי הסכם הגירושים שנחתם לבסוף, לו אולצה כיוון שפלוני לא היה בארץ, גרמו לה להשפלה ולביזוי.

לטענת פלונית יש לחייב את הנתבעת במלוא הנזק שנגרם לה בגין שנות עגינותה, בקיזוז תקופה של כשנה שיש להניח כי היתה נדרשת לקבלת גט גם בארץ.

לטענתה יש לחייב את הנתבעת בסכום של 300,000 ש"ח בגין כל שנת עגינות, במכפלה של כשש וחצי שנים, ועל כן יש לחייב את הנתבעת במלוא סכום התביעה (סך של 1,500,000 ש"ח).

לטענת הנתבעת, ככל שתחוייב בפיצוי אזי יש לקזז מתקופת העגינות את התקופה בה הוקפא ההליך בבית הדין (תקופה של שנתיים, עד סוף שנת 2010); יש לספור את התקופה רק מן המועד בו ניתן פסק דין המורה על אכיפת גט בבית הדין הרבני בירושלים (21.11.2012), ובעניין זה יש לקחת לטענתה בחשבון את ההנחה שאם פלוני היה בארץ פרק הזמן שהיה נדרש לקבלת פסק דין כאמור היה ממושך יותר; יש לקחת בחשבון שגם בישראל היה נדרש פרק זמן לקבלת גט (לפחות שנה-שנתיים), ובמכלול יש לחייבה לכל היותר על תקופה של שנת עגינות בלבד.

כן נטען כי בהתאם לפסיקה סכומי הפיצוי בגין שנת עגינות נמוכים משמעותית מהנטען על ידי פלונית.

37. כעולה מהאמור, פלונית מבקשת לחייב את הנתבעת בגין כל הנזק שנגרם לה בכל תקופת עגינותה. אולם היות שההליך הופנה כלפי הנתבעת, ולא כלפי פלוני, יש לחייב את הנתבעת אך בגין הנזק לו גרמה רשלנותה - הארכת תקופת העגינות, על הנזק הלא ממוני הטמון בכך.

בעניין זה יודגש כי מהראיות עליהן עמדתי עולה כי במאזן ההסתברויות יש לקבוע כי התרשלותה של הנתבעת הביאה להארכה משמעותית של התקופה.

בהקשר זה איני מוצאת לקבל את הטענה כי יש "לקזז" את השנתיים בהן ההליך בבית הדין הוקפא, שהרי במשך שנתיים אלו פלוני לא היה בארץ, כך שממילא לא ניתן היה לנקוט נגדו בהליך אפקטיבי. כן איני סבורה כי יש להתחיל את מניין התקופה מן המועד בו ניתן פסק דין על אכיפת גט, בסוף שנת 2012, שכן העיתוי והנתיב בהם נקטה פלונית במהלך השנים מאז צאתו של פלוני מהארץ, ובאותו שלב בפרט באמצעות עורכות דינה מארגון "יד לאישה", הושפעו מהיותו של פלוני בחו"ל. עם זאת, אכן יש לקחת בחשבון כי גם בישראל נדרש היה פרק זמן למיצוי ההליכים ולקבלת גט, ויש ליתן לכך משקל.

אין לכחד כי נסיון להתחקות אחר פרק הזמן המדויק אשר בו התארכה תקופת עגינותה של פלונית כתוצאה מרשלנות הנתבעת - דהיינו בתוך איזה פרק זמן במדויק היה פלוני נותן לפלונית גט לו היה נשאר בישראל - מעורר קושי. אלא שלטעמי אין בכך כדי להוביל למסקנה כי אין לפצות את פלונית בגין הנזק שנגרם לה כתוצאה מרשלנות הנתבעת, וזאת מהטעמים הבאים:

ראשית, הקושי לתחום תקופה מדויקת נובע בענייננו ממעשה הרשלנות עצמו, ועל כן תוצאה לפיה מחמת קושי זה לא ייפסק כל פיצוי אינה מתיישבת עם שיקולי צדק ועם תכליות דיני הנזיקין. בנסיבות הקונקרטיות ומשיקולי מדיניות נכון לטעמי לערוך בענייננו אומדן של התקופה, כפי שנעשה לא אחת בדיני הנזיקין (ראו והשוו: פורת, 373-375).

לסברתי, על יסוד הראיות אשר הוצגו, נסיבות העניין וכן נסיון החיים, ניתן לקבוע כי במאזן ההסתברויות הוכח שלפחות מחצית מהתקופה שבין יציאת פלוני מהארץ ועד למתן הגט (תקופה של כשבע שנים) יש לייחס להיותו של פלוני מחוץ לישראל (כלומר תקופה של כשלוש וחצי שנים).

שנית, הפיצוי בגין נזק לא ממוני ממילא "נתון לשיקול דעתו של בית המשפט ונקבע על דרך הכלל בדרך של הערכה ואומדנא בהתבסס על נסיבות העניין הנדון ובעוצמת הפגיעה שנגרמה לניזוק" (תמ"ש (משפחה ירושלים) 18561/07 ש' ד' נ' ר' ד' & rlm;, פסקה 84 (26.5.2010)), כך בכלל, וכך בפיצוי בגין נזק שנגרם בגין עגינות בפרט. משך זמן העגינות נמנה אמנם עם השיקולים הרלבנטיים לקביעת סכום הפיצוי (לחלק מהשיקולים הרלבנטיים ראו למשל: עניין י.ב.ג., פסקה 91), אך אין הוא שיקול בלעדי, כך שממילא קביעת תקופה עגינות מדויקת אינה חיונית בענייננו, ודי למעשה בקביעה כי על פי הראיות תקופת העגינות הוארכה באופן משמעותי.

38. ביחס לשיעור הנזק, נתתי דעתי לכלל השיקולים הצריכים לעניין זה. בהקשר זה נתתי משקל, בין היתר, מן הצד האחד, להתרשמותי מעדותה של פלונית על עוצמת עוגמת הנפש שנגרמה לה לאורך השנים, וכן לכך שפלונית אישה המשתייכת למגזר החרדי, ולהשלכות של עגינותה עליה ככזו.

כן נתתי משקל לכך שתחושת חוסר האונים שחשה פלונית היתה רבה וקשה יותר בשים לב לכך שפלוני-המעגן נמלט לחו"ל. זאת שכן בנתון זה יש להעצים את חוסר הוודאות והקושי בו שרויה אישה עגונה מילא, בין היתר נוכח חוסר היכולת לפעול באמצעים החוקיים הקיימים בישראל, והאילוץ לפעול באפיקים מורכבים יותר, אשר פלונית אכן נדרשה להם בפועל.

מן הצד השני, נתתי דעתי לכך שחיובה של הנתבעת הוא נוכח התרשלותה כמתואר, אך אין כל מקום לייחס לה כוונה, וכפועל יוצא איני סבורה כי יש לפסוק פיצויים מוגברים (כבתמ"ש (מחוזי ירושלים) 19270/03 כ.ש נ' כ.פ, פסקאות 87-91 (21.12.2004) (להלן: עניין כ.ש.), אליו הפנתה התובעת בסיכומיה), וכן לכך שלבסוף ניתן לפלונית גט במהלך ניהול ההליך.

אוסף ואציין כי קביעת פיצוי בגין נזק לא ממוני בכלל, ובגין נזק לא ממוני בגין עגינות בפרט, קשה היא, שהרי אין "מחיר" לפגיעה בחירות, בכבוד, באוטונומיה ובזכות לחיי משפחה. עיינתי בפסיקה הנוהגת ביחס לפיצוי עבור נזק לא ממוני בגין עגינות, אשר לחלקה הפנו הצדדים (וראו למשל, ובאופן לא ממצה: עניין כ.ש.; עמ"ש (מחוזי חיפה) 23464-10-09; א' ש' נ' ד' ש' (6.10.2011); תלה"מ (שלום ירושלים) 50420-02-20; ר.א נ' מ.א (3.1.2022); תמ"ש (משפחה תל-אביב-יפו) 24782/98 נ.ש נ' נ.י (14.12.2008); עניין י.ב.ג., וההפניות המובאות באותם פסקי דין), תוך שלקחתי בחשבון את השוני בין אותם מקרים לענייננו, בין היתר בשים לב לכך שבענייננו העילה היא רשלנות מקצועית ולא עיגון מכון, אך בנותני דעתי להשלכות עצם ההמלטות לחו"ל על הנזק הלא ממוני כאמור לעיל, ודומני כי בנסיבות העניין ראוי היה לפסוק בענייננו פיצוי בסך של 75,000 ש"ח בגין כל שנת עגינות.

לאחר שנתתי דעתי לשיקולים האמורים ולכלל השיקולים הצריכים לעניין, ובנותני דעתי גם לאמור לעיל בדבר משך התארכות תקופת העגינות מחמת רשלנות הנתבעת, אני מוצאת לפסוק לתובעת פיצוי בסך של 260,000 ש"ח בגין הנזק הלא ממוני שנגרם לה.

ההודעה לצד ג'

39. הנתבעת הגישה כאמור הודעה לצד ג' נגד פלוני וטוענת כי ככל שתחוייב בפיצוי יש להורות לפלוני לשפות אותה. בעניין זה טוענת הנתבעת כי פלוני הוא זה שיצר את הנזק, ואלמלא מעשיו ומחדליו לא היתה היא מחוייבת בפיצוי.

את מרבית טענותיו של פלוני הפנה הוא כלפי התובעת-פלונית וטען כי יש לדחות את תביעתה, טענות אלו נדחו על ידי כאמור.

כן טוען פלוני כי אם תתקבל התביעה על הנתבעת לשאת בתוצאות מעשיה ומחדליה, אשר אין הם מענייניו, ואין כל יריבות משפטית בינו לבין הנתבעת.

40. הצדק עם הנתבעת כי הגורם אשר יצר את מלוא הנזק של פלונית בעניינינו הוא פלוני, כאשר נמלט לחו"ל ונמנע שנים מליתן לפלונית גט.

הנזקים עליהם עמדתי לעיל, והתוצאה של התמשכות ההליכים למתן גט, הם כולם תולדה של מעשיו אלו של פלוני. בשים לב לכך אין מקום לקבל את טענת פלוני בדבר היעדר יריבות בינו לבין הנתבעת.

לפיכך, ומשבכתב ההגנה ובסיכומיו פלוני לא העלה למעשה כל טענת הגנה של ממש ביחס להודעה לצד ג' (ראו עמודים 138-139 לפרוטוקול הסיכומים), וכאמור מיקד טענותיו בקשר עם התביעה העיקרית, ההודעה לצד ג' מתקבלת.

במאמר מוסגר אעיר כי בשלב הסיכומים ציין פלוני כי במחצית שנת 2022 הגישה פלונית נגדו תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים, וכי תביעתה נמחקה (והגיש את כתבי הטענות וההחלטה בעניין).

פלוני הפנה לכך שבהחלטה המוחקת את התביעה נקבע כי פלונית לא גילתה על ההליך הנוכחי בחוסר תום לב, וטוען כי בכך, ובהגשת הליך מקביל בו עתרה פלונית לפיצוי חופף, יש ללמד על התנהלותה הכוללת וחוסר מהימנותה. בהקשר זה אציין כי לאורך כל ההליך העלו הנתבעת ופלוני תמיהה ביחס לכך שההליך דנן הופנה כלפי הנתבעת בלבד ולא כלפי פלוני, אולם יוזכר כי ההליך דנן הוגש טרם מתן הגט, וכי הסמכות לדון בתביעה בין פלונית לפלוני ממילא לא נתונה לבית משפט זה, וכן אציין כי כתב התביעה שהוגש בבית המשפט לענייני משפחה כלפי פלוני כולל עילות השונות מהליך זה (נוכח השוני בעילה המופנית כלפי הנתבעת, רשלנות מקצועית, וכן נתבעו ראשי נזק נוספים מעבר לנזק בגין עגינות - נזק לא ממוני בגין אלימות,

נזקים ממוניים, ופיצויים עונשיים). מכל מקום, איני סבורה כי בהגשת ההליך האמור ובתוצאותיו יש כדי להטות את התוצאה בהליך הנוכחי למסקנה שונה.

סיכום של דברים

41. מכל הטעמים המפורטים לעיל, התביעה מתקבלת בחלקה, והנתבעת מחוייבת לשלם לתובעת פיצוי בסך של 260,000 ש"ח.

בנותני דעתי לכלל השיקולים הצריכים לעניין, ובכלל זאת גם להיקף ההליך ולפער בין הסכום שנתבע לסכום שנפסק, תישא הנתבעת בהוצאות ובשכ"ט עו"ד של התובעת, בסך כולל של 60,000 ש"ח.

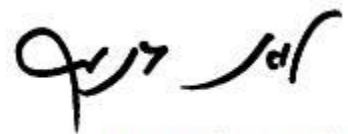
42. כאמור לעיל ומהטעמים שפורטו ההודעה לצד ג' מתקבלת, וצד ג' מחוייב לשלם לנתבעת את סכום הפיצוי וסכום ההוצאות בהם חוייבה לעיל.

כן יישא צד ג' בהוצאות הנתבעת ובשכ"ט עו"ד, בגין ניהול ההודעה לצד ג', בסך כולל של 40,000 ש"ח.

43. נוכח מסקנת פסק הדין צו העיקול הזמני על זכויות פלוני בדירת המגורים, בהתאם להחלטה מיום 12.6.2018 יעמוד בתוקף עד להחלטה אחרת של גורם מוסמך.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, ד' אדר ב' תשפ"ד, 14 מרץ 2024, בהעדר הצדדים.

ליאת בנמלך, שופטת